

J a v a s l a t

a magyar tudomány eredményeiről szóló kötetnek a felszabadulás 10. évfordulójára való megjelentetésére.

Helyes volna, ha az ország felszabadulásának 10 éves évfordulójára az Akadémia egy olyan kötetet adna ki, amely magas nivón, de közérthetően reprezentálná különböző tudományágaknak a felszabadulás óta elért eredményeit. Ennek a könyvnek a szerkezetére mintául szolgálhatna a "Tudományok története a Szovjetunióban" c. kiadványunk. A könyv célja az volna, hogy magasfoku népszerűsítés színvonalán megmutassa, mennyiben fejlesztük tovább a felszabadulás után haladó tudományos hagyományainkat, melyek azok az új eredmények, amelyek a felszabadulás előtti társadalom talaján ki sem fejlődhettek, általában mi az a tudományos pozitívum, ami a felszabadulás óta és a felszabadulás következményeképp született meg. Egy ilyen kötetrel egyrészt a Magyar Tudományos Akadémia is méltóan járulna hozzá a felszabadulás megünnepléséhez, másrészt eleget tehetne annak az eddig még/soha meg nem valósult óhajnak, hogy az Akadémia magas fokon népszerűsítse a haladó tudományt. Mindebből önként adódik, hogy teljesen elhibázott volna egy ilyen kötetben minden tudományágnak teret adni. A "tudományok története a Szovjetunióban" vagy a "Sztálin és a szovjet tudomány" c. kötetek szintén csak megfelelő válogatással adnak izelítőt a szovjet tudomány eredményeiből. Egy ilyen kötet ugyanis csak akkor érheti el célját, ha nem zsufolt, hanem élvezhetően írt cikkeket tartalmaz. Eredményeinket sokkal jobban reprezentálják egyes jól megválasztott kérdésekről írt nivós s egyszersmind közérthető cikkek, mint valamilyen zsufolt, enciklopédikus anyag. Különösen olyan eredmények jelentőségét kellene megvilágítani, amelyek kiugróak és részben azáltal jöttek létre, hogy a felszabadulás óta néhány tudós körül iskola keletkezett, vagy ilyen iskola kiforróban van. Az egyes tudományos témák elé kellene egy kritikai jellegű cikk is az Akadémia szerepéről felszabadulás utáni tudományos fejlődésünkben. Ehhez bizonyos mértékig mintaként szolgálhat Vavilov cikke "A tudományok története a Szovjetunióban" c. kötetben. A kötet címe esetleg a következő lehetne: "Hazai tudományunk a felszabadulás óta" vagy "A magyar tudomány eredményei a felszabadulás óta." A kötet létrehozásának munkálatait a következő módon lehetne megszervezni:

- 1./ Az Elnökség megbizzza a KFB titkárát, alakitson 3 tagu szerkesztőbizottságot, amely a KFB titkárának felelőssége mellett viszi a könyv ügyeit.
- 2./ Az Elnökség szólítsa fel az osztályokat, válasszák ki a kötet cikkeire alkalmas témákat.
- 3./ A szerkesztőbizottság megvitattja az osztályok témáit és javaslatot készít az Elnökség számára a témák kiválasztásáról.
- 4./ Az Elnökség dönt a témák ügyében és kijelöli az egyes cikkek szerzőit.
- 5./ A szerkesztőbizottság gondoskodik arról, hogy a cikkek 1954. szeptember 1-ig lektorálásra kész állapotban meglegyenek és hogy a lektorálás, valamint a cikkek kijavítása legfeljebb október végéig teljesen befejeződjék s a könyv 1955. február 15-re valóban meg is jelenjen.

A kötet számára amnyi szubvenciót kell biztosítani, hogy az legalább 3000 példányban, olcsó áron és tetszetős kiállításban kerüljön forgalomba.

Budapest, 1954. március 12.

Alexits György s.k.
a KFB titkára.